

Den praktiske implementeringen av ny ISA 315

Med virkning fra regnskapsåret 2022 er det vedtatt vesentlige endringer i ISA 315 Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon. Endringene gjelder delvis hvilke forhold vedrørende virksomheten som skal vurderes i planleggingsfasen og delvis hvordan selve risikovurderingen skal gjennomføres.

Statsautorisert revisor
Asbjørn Nygård
Daglig leder Fryd Revisjon

I denne artikkelen ser jeg nærmere på hvordan arbeidet med tilpasning av revisjonsfilene mest effektivt kan gjennomføres med utgangspunkt i revisjonsverktøyet Descartes.

Forhold vedrørende virksomheten

Det første som bør gjøres er å skaffe seg oversikt over hva som er endret i ISA 315 sammenlignet med tidligere.

I Descartes finnes det en god oversikt publisert under «siste nytt» 2. mai 2022 med overskriften «Nye oppdrags-typer for 2022 er klar», med henvis-

ning til hvilke felt i Descartes og hvilke punkt i ISA 315 som er endret:

- Enhetens forretningsmodell, herunder bruk av IT (punkt 19, A61-A65)
- Finansiell rapportering, rammeverk og regnskapspolicyer (punkt 19, A82-A84)
- Organisasjonsstruktur og eierskap, herunder bruk av IT (punkt 19, A56)
- Styring og kontroll (punkt 19, A59-A60)
- Måling av enhetens finansielle resultater (punkt 19, A74-A81)

- Enhetens overvåking av internkontrollsystemet (punkt 24a.ii)
- Enhetens IT-systemer og dataflyt av relevans for finansiell rapportering (punkt 25, A131)
- Enhetens IT-kontroller for IT-applikasjoner og IT-miljøet for øvrig (punkt 26, A150)

For hvert felt i Descartes som er endret, bør det tilhørende punktet i ISA 315 leses. Det bør så lages en ny tekstmal som kan implementeres og tilpasses til den enkelte klient. Siden åtte felt har nye vurderingsmomenter, vil det ved fremtidige kvalitetskontroller være

Risikovurdering				
Risiko	Iboende risiko	Kontroll risiko	Foreløpig anslått risiko	Endelig anslått risiko
Inn- og Utbetalingstransaksjoner	△ Lav	△ Lav	△ Lav	△ Lav
Innkjøpstransaksjoner	△ Lav	△ Lav	△ Lav	△ Lav
Lønnstransaksjoner	△ Lav	△ Lav	△ Lav	△ Lav
Salgstransaksjoner	△ Lav	△ Lav	△ Lav	△ Lav
Skatt og egenkapital	▲ Middels	○ Ikke spesifisert	▲ Middels	▲ Middels
Transaksjoner med nærstående parter	▲ Middels	○ Ikke spesifisert	▲ Middels	▲ Middels
Salgsinntekter - uredelig regnskapsrapportering	▲ Høy	▲ Middels	▲ Middels	△ Lav
Kundefordringer - tap	▲ Middels	○ Ikke spesifisert	▲ Middels	▲ Middels
Varelager - gjennomføring varetelling	▲ Middels	▲ Middels	▲ Middels	△ Lav
Varelager - prisoppdatering	▲ Middels	▲ Middels	▲ Middels	△ Lav
Varelager - ukurans	▲ Middels	○ Ikke spesifisert	▲ Middels	▲ Middels

Ny risikovurdering iht. ISA 315.

enkelt for kontrollør å se om revisor har oppdatert revisjonsdokumentasjonen sin i henhold til ny ISA 315 eller ikke.

Risikovurdering

Den viktigste endringen i ISA 315 er at risikovurderingen er blitt mer detaljert. For hver risiko skal revisor nå vurdere iboende risiko og kontrollrisiko. Dessuten skal foreløpig og endelig anslått risiko som før ble vurdert på område-nivå, nå vurderes for hver enkelt risiko.

Risikovurderingene ligger i stor grad fast fra år til år for den enkelte revisjonsklient. Årets endring i ISA 315 gir oss derfor en gylden mulighet til å kvalitetssikre våre tidligere vurderinger, ved at endringen tvinger oss til å foreta en fornyet risikovurdering for alle revisjonsoppdrag. I den forbindelse kan det være formålstjenlig å jobbe seg systematisk gjennom klientporteføljen slik at risikovurderingene blir konsistente på tvers av porteføljen. Dette kan oppnås ved at det utarbeides et sett med basis risikovurderinger for ulike bransjer som så tilpasses den enkelte klient.

Det første som bør gjøres er å skaffe seg oversikt over hva som er endret i ISA 315 sammenlignet med tidligere.

Det bør også lages standard tekstmal for «konklusjon risikovurdering for foreløpig anslått risiko» og «konklusjon risiko for endelig anslått risiko» som kan tilpasses den enkelte klient.

Avsluttende kommentarer

Endringene som følger av ISA 315 kan enten implementeres for hele klientporteføljen før man begynner interimrevisjonen, eller klient for klient samtidig som man gjennomfører

interimrevisjonen. Selv valgte jeg å oppdatere hele klientporteføljen, bransje for bransje, før jeg påbegynte interimrevisjonen. Den intensive innsatsen sikret konsistent implementering av endringene på tvers av klientporteføljen, samt at jeg ved den senere gjennomføringen av interimrevisjonen kunne fokusere fullt og helt på selve revisjonen.

Lykke til!

Kryssord (se løsning side 58)

				FJERN- SYN	MUSIKK- GRUPPE	365 DAGER	POLITISK PARTI PEK UT	RONER- TALL 10		
						←		↖		
				↓	TRE- SORT	AN- BIENT	MØT- ENE	NORSK KON- SERN	STUDI- ENE	FLATE- MÅL
				ASKE		EGYPTISK MATRETT HUNN- GRIS				
TAR OPP GJELD	↓	AV- GIFT- ENE	↓	KY- BORG- ERE	VERDI- SKAP			FOR- FATTER ELV I VIKEN		
↳					BILKJ. TEGN ØSTER- RIKE	BANKE- ROTTENE EU TIDL.				LØFTE- RED- SKAPER
SAMHAN- DLINGS- PROG- RAMMER	↳	GEO- GRAFISK ENHET				BE- HOLDER			↓	
					SPA- HOTELL				LITEN KULE TRE- SORT	
HØYDE- DRAG	↳	" PÅ EMBETS VEGNE"		↓	OST	FUGL	LAND	KVAD- RATROT AV 81 (ENG.)	ANDE- SLEKT JAPANSK TEATER- FORM	
						PENG- ENE		↳		
BRONSE- VINNER						EN BEHN		GREIT KLART EN LADY		ENERGI- ENHET ENGST- ELSE
ELVEN				BILKJ. TEGN SPANIA	STAT				IRSK ARNE	
	↳									→

Kryssordforfatter: Rolf Bangseid